

Kaip paprasčiau atlikti pirkimus, kai pirkimo vertės didelės?

Ką daryti, jei [apskaičiavus pirkimo vertę](#), ji viršija [tarptautines pirkimo vertės ribas](#), o nedidelę dalį prekių reikia greičiau nupirkti?

Jei pirkimo vertė viršija tarptautinių pirkimų vertės ribą – ar tikrai kiekvieną pirkimą daryti kaip tarptautinį? Ar galima dalį prekių nupirkti vykdant mažos vertės pirkimą?

Tokius ir panašius klausimus gauname iš perkančiųjų organizacijų. Taip, tarptautinių pirkimų procedūros ilgesnės, sudėtingesnės, tačiau Viešųjų pirkimų įstatymas numato ir palengvinimus perkančiosioms organizacijoms.

Nors pirkimo vertė ir viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą, dalį pirkimų galima atlikti kaip supaprastintus, o dalį – kaip mažos vertės pirkimus. Pagrindinės taisyklės nustatytos VPĮ 9 straipsnio 14 dalyje ir VPĮ 2 straipsnio 15 dalies 2 punkte.

Jei vertė viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą

Jeigu pirkimo vertė viršija tarptautinio pirkimo vertės ribą, kaip supaprastintus pirkimus galima atlikti pirkimus, kurių bendra vertė neviršija 20 procentų bendros vertės ir:

- prekėms, paslaugoms kiekvienos dalies vertė neviršija 80 000 Eur be PVM
- darbams – 1 000 000 Eur be PVM

Pavyzdžiai.

- *Planuojama pirkti kompiuterinės įrangos per metus už 450 000 Eur. 20 procentų šios vertės sudarys 90 000 Eur. Vadinasi vykdant supaprastintus pirkimus galima kompiuterinės įrangos nusipirkti už 90 000 Eur, tačiau kiekviena dalis negali viršyti 80 000 Eur. Tokiu atveju galima vykdyti kelis supaprastintus pirkimus, pvz., 80 000 Eur ir 10 000 Eur arba 2 dalys po 45 000 Eur ir t.t.*
- *Planuojama pirkti baldų už 210 000 Eur per metus. 20 procentų šios vertės sudarys 42 000 Eur. Vadinasi vykdant supaprastintus pirkimus galima baldų įsigyti už 42 000 Eur.*
- *Planuojama pirkti įrangos remonto paslaugų už 1 000 000 Eur. 20 procentų šios vertės sudarys 200 000 Eur. Vykdamas supaprastintus pirkimus remonto paslaugų galima įsigyti ne daugiau kaip už 200 000 Eur, tačiau kiekvienos pirkimo dalies vertė negalės būti didesnė nei 80 000 Eur. Tokiu atveju galima atlikti kelis supaprastintus pirkimus, pvz., 2 po 70 000 Eur ir 1 už 60 000 Eur ir t.t.*

Jei atliekami supaprastinti pirkimai

Jei atliekami prekių ar paslaugų supaprastinti pirkimai, tuomet 10 procentų jų vertės galima įsigyti atliekant mažos vertės pirkimus, tačiau bendra tokių sutarčių vertė turi būti mažesnė nei 58 000 Eur.

Jei atliekami darbų supaprastinti pirkimai, tuomet 1,5 procento jų vertės galima įsigyti atliekant mažos vertės pirkimus, tačiau bendra tokių sutarčių vertė turi būti mažesnė nei 145 000 Eur.

Pavyzdžiai.

- *Planuojama pirkti spausdinimo paslaugų už 120 000 Eur per metus. 10 procentų nuo šios vertės sudarys 12 000 Eur. Vadinasi vykdant mažos vertės pirkimus spausdinimo paslaugų galima įsigyti už 12 000 Eur.*
- *Perkančioji organizacija planuoja įsigyti mokymo paslaugų už 600 000 Eur. Šios paslaugos priskiriamos B paslaugoms (VPĮ 2 priedėlis), todėl šie pirkimai priskiriami supaprastintiems pirkimams (VPĮ 12 straipsnio 9 dalis ir 84 straipsnio 2 punktą). 10 procentų nuo šios vertės sudarys 60 000 Eur. Vadinasi vykdant mažos vertės pirkimus mokymo paslaugų iš viso galima įsigyti ne daugiau kaip už 58 000 Eur.*

Kaip taikyti abi šias taisykles?

- Jei perkančioji organizacija atlieka tarptautinės vertės pirkimą, ji gali taikyti abi taisykles, tai yra vykdyti ir supaprastintus pirkimus (VPĮ 9 straipsnio 14 dalis) ir mažos vertės pirkimus (VPĮ 2 straipsnio 15 dalies 2 punktą). Tačiau jei perkančioji organizacija neplanuoja vykdyti supaprastintų pirkimų, mažos vertės pirkimų vykdyti ji negalės.
- Jei perkančioji organizacija atlieka tik supaprastintus pirkimus arba perka Viešųjų pirkimų įstatymo 2 priedėlio B paslaugų sąrašė nurodytas paslaugas, ji gali taikyti tik antrąją taisyklę, tai yra VPĮ 2 straipsnio 15 dalies 2 punktą.

Pavyzdžiai.

- *Per metus planuojama įsigyti kompiuterių ir susijusių paslaugų už 2 000 000 Eur. 20 procentų nuo šios vertės sudarys 400 000 Eur. Vadinasi kompiuterių ir susijusių paslaugų vykdydama supaprastintus pirkimus perkančioji organizacija galės įsigyti už 400 000 Eur, tačiau kiekvienos pirkimo dalies vertė turės būti ne didesnė nei 80 000 Eur (pvz.,: 8 pirkimai po 50 000 Eur ir t.t.).*

Dalį iš 400 000 Eur šioms paslaugoms perkančioji organizacija gali išleisti vykdydama mažos vertės pirkimus (ne daugiau kaip 10 procentų, tai yra už 40 000 Eur). Tokiu atveju supaprastintų pirkimų dalis sumažėtų ir būtų 360 000 Eur, o mažos vertės pirkimų – 40 000 Eur.

Jeigu vykdant supaprastintus pirkimus planuojama šių paslaugų įsigyti už mažesnę sumą nei 400 000 Eur, atsižvelgiant į tai mažėja ir mažos vertės pirkimams tenkanti dalis, pvz., jeigu vykdant supaprastintus pirkimus būtų planuojama įsigyti šių paslaugų ne už 400 000 Eur, o

už 200 000 Eur, tuomet vykdant mažos vertės pirkimus kompiuterinių ir susijusių paslaugų galėtų įsigyti ne daugiau kaip už 20 000 Eur (supaprastintų pirkimų vertė atitinkamai sumažėtų ir būtų 180 000 Eur).

✓ Jei planuojama vykdyti tarptautinės vertės pirkimus, tam tikrą jų dalį vykdant kaip supaprastintus ir mažos vertės pirkimus, nėra svarbu eiliškumas (t. y. ar perkančioji organizacija pirmiausia atliks tarptautinės vertės pirkimą, ar supaprastintą pirkimą). Galima pirmiausia atlikti ir mažos vertės pirkimą, o po to - tarptautinį pirkimą, dar vėliau - supaprastintą – svarbu tik tinkamai apskaičiuoti pirkimo vertę ir tinkamai įsivertinti VPI 9 straipsnio 14 dalyje ir VPI 2 straipsnio 15 dalies 2 punkte nustatytas sąlygas. Tačiau pradėdama nuo mažesnės vertės pirkimų, o ne nuo tarptautinių, perkančioji organizacija rizikuoja, kad gali būti netinkamai apskaičiavusi, kokią dalį pirkimų gali atlikti kaip supaprastintus ar kaip mažos vertės pirkimus.

Kas svarbu dėl pirkimų planavimo

Pirkimų planavimas turi būti atliktas vadovaujantis VPI 7 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t. y. toks skaidymas privalo atsispindėti ir perkančiosios organizacijos pirkimų plane. Taip pat *būtina užtikrinti VPI 9 straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatų laikymąsi.*

Pastaba: vertės paaiškinimuose ir pavyzdžiuose pateiktos be PVM.

Naudinga informacija:

- Pirkimo vertė skaičiuojama pagal [VPI 9 straipsnį](#) ir VPT parengtą [Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodiką](#)
- [Tarptautinio pirkimo vertės ribos skelbiamos www.cvpp.lt](http://www.cvpp.lt)
- Daugiau naudingos informacijos dėl pirkimo verčių skaičiavimo, planavimo galima rasti [DUK](#), [Gerojoje praktikoje](#), skiltyje [Apie viešuosius pirkimus paprastai](#).